

EVROPSKI PARLAMENT

2014 - 2019

Odbor za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve

---

2013/0408(COD)

19.11.2014

***I

OSNUTEK POROČILA

o predlogu direktive Evropskega parlamenta in Sveta o procesnih jamstvih za otroke, ki so osumljeni ali obdolženi v kazenskem postopku (COM(2013)0822 – C7-0428/2013 – 2013/0408(COD))

Odbor za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve

Poročevalka: Caterina Chinnici

Oznake postopkov

- * Postopek posvetovanja
- *** Postopek odobritve
- ***I Redni zakonodajni postopek (prva obravnava)
- ***II Redni zakonodajni postopek (druga obravnava)
- ***III Redni zakonodajni postopek (tretja obravnava)

(Vrsta postopka je odvisna od pravne podlage, ki je predlagana v osnutku akta.)

Predlogi sprememb k osnutku akta

Spremembe, ki jih predlaga Parlament, v dveh stolpcih

Izbrisano besedilo je označeno s ***krepkim poševnim tiskom*** v levem stolpcu, zamenjano besedilo s ***krepkim poševnim tiskom*** v obeh stolpcih, novo besedilo pa s ***krepkim poševnim tiskom*** v desnem stolpcu.

Prva in druga vrstica glave vsakega predloga spremembe navajata zadevni del besedila v obravnavanem osnutku akta. Če predlog spremembe zadeva obstoječi akt, ki se ga želi spremeniti z osnutkom akta, glava poleg tega vsebuje še tretjo in četrto vrstico, ki navajata obstoječi akt oziroma zadevno določbo tega akta.

Spremembe, ki jih predlaga Parlament, v obliki konsolidiranega besedila

Novo besedilo je označeno s ***krepkim poševnim tiskom***. Izbrisano besedilo je označeno s simbolom **■** ali prečrtano (npr. „~~ABCD~~“). Zamenjano besedilo je izbrisano ali prečrtano, besedilo, ki ga nadomešča, pa je označeno s ***krepkim poševnim tiskom***.

Izjema so spremembe izključno tehnične narave, ki so jih vnesle službe z namenom priprave končnega besedila in niso označene.

VSEBINA

	Stran
OSNUTEK ZAKONODAJNE RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA	5
OBRAZLOŽITEV.....	31

OSNUTEK ZAKONODAJNE RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA

**o predlogu direktive Evropskega parlamenta in Sveta o procesnih jamstvih za otroke, ki so osumljeni ali obdolženi v kazenskem postopku
(COM(2013)0822 – C7-0428/2013 – 2013/0408(COD))**

(Redni zakonodajni postopek: prva obravnava)

Evropski parlament,

- ob upoštevanju predloga Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu (COM(2013)0822,
  - ob upoštevanju člena 294(2) in člena 82(2)(b) Pogodbe o delovanju Evropske unije, na podlagi katerih je Komisija podala predlog Parlamentu (C7-0428/2013),
  - ob upoštevanju člena 294(3) Pogodbe o delovanju Evropske unije,
  - ob upoštevanju člena 59 Poslovnika,
  - ob upoštevanju poročila Odbora za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve (A8-0000/2014),
1. sprejme stališče v prvi obravnavi, kakor je določeno v nadaljevanju;
  2. poziva Komisijo, naj zadevo ponovno predloži Parlamentu, če namerava svoj predlog bistveno spremeniti ali nadomestiti z drugim besedilom;
  3. naroči svojemu predsedniku, naj stališče Parlamenta posreduje Svetu in Komisiji ter nacionalnim parlamentom.

Predlog spremembe 1

Predlog direktive

Uvodna izjava 3

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

(3) Čeprav so **vse** države članice pogodbenice Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, Mednarodnega pakta o političnih in državljanskih pravicah ter Konvencije Združenih narodov o otrokovih pravicah, pa izkušnje kažejo, da **to samo** po sebi vedno **ne zagotavlja** zadostne stopnje zaupanja v sisteme kazenskega pravosodja drugih držav članic.

Predlog spremembe

(3) Čeprav **določbe Listine Evropske unije o temeljnih pravicah veljajo pod določenimi pogoji za vse države članice in čeprav** so države članice pogodbenice Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, Mednarodnega pakta o političnih in državljanskih pravicah ter Konvencije Združenih narodov o otrokovih pravicah, pa izkušnje kažejo, da **te predpostavke same** po sebi **ne zagotavljajo** vedno zadostne stopnje zaupanja v sisteme kazenskega pravosodja drugih držav članic.

Or. it

Predlog spremembe 2

Predlog direktive

Uvodna izjava 6 a (novo)

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

(6a) **Glede na sodno prakso Sodišča Evropske unije in Evropskega sodišča za človekove pravice se kazenska narava postopka ne more vedno določiti izključno na podlagi opredelitve postopka in morebitnih sankcij v skladu z nacionalnim pravom. Da bi se dosegli cilji pogodb in te direktive ter da bi se spoštovale temelje pravice iz Listine o temeljnih pravicah ter Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, je treba pri izvajanju direktive upoštevati ne le formalno opredelitev postopka v nacionalni ureditvi, ampak tudi posledice postopka za življenje**

Predlog spremembe

in razvoj otroka. V vsakem primeru bi se ta direktiva morala izvajati, če obstaja možnost, da ta postopek privede do kazenske evidence.

Or. it

Obrazložitev

Ugotovitev temelji na tako imenovani sodni praksi „Engel“, ki jo vedno upoštevata tako sodišče v Strasbourgu kot sodišče v Luksemburgu, in poudarja potrebo po jamstvu, da bodo države v celoti spoštovale temeljne pravice, ter po preprečevanju kršitev in obsodb s strani evropskih sodišč.

Predlog spremembe 3

Predlog direktive

Uvodna izjava 6 b (novo)

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

Predlog spremembe

(6b) Zato je treba uporabiti jamstva iz te direktive, z morebitnimi prilagoditvami, v vseh postopkih, katerih posledica bi lahko bili omejevalni ukrepi, ali bi v vsakem primeru lahko imeli pomembne posledice za otrokovo življenje in razvoj njegove osebnosti, ter v primerih, ko bi se postopek lahko zaključil z odločitvijo o odgovornosti otroka, tudi samo implicitni, za kaznivo dejanje, ki se mu ga pripisuje, pa čeprav za to niso predvidene sankcije. V vseh teh primerih uporabe direktive ne bi smelo ovirati dejstvo, da se postopki niso začeli zaradi dejanj, ki jih nacionalno pravo opredeljuje kot nezakonita, ne potekajo pred sodnikom, pristojnim za kazenske zadeve, ali na podlagi nacionalnega prava ne predvidevajo formalnih kazenskih sankcij.

Or. it

Obrazložitev

Ugotovitev temelji na tako imenovani sodni praksi „Engel“, ki jo vedno upoštevata tako sodišče v Strasbourgu kot sodišče v Luksemburgu, in poudarja potrebo po jamstvu, da bodo države v celoti spoštovale temeljne pravice, ter po preprečevanju kršitev in obsodb s strani evropskih sodišč. Navajanje morebitnih prilagoditev odraža potrebo po prožnosti pri izvajanju direktive v navedenih primerih.

Predlog spremembe 4

Predlog direktive

Uvodna izjava 9

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

(9) To direktivo bi bilo treba uporabljati tudi za kazniva dejanja, **ki** so neločljivo povezana s kaznivimi dejanji, **v zvezi s katerimi se je kazenski postopek začel zoper osebo, preden je dopolnila 18 let, tj. za kazniva dejanja, ki jih je po dopolnitvi 18 let storila ista osumljena ali obdolžena oseba ter se zato skupaj preiskujejo in preganjajo.**

Predlog spremembe

(9) To direktivo bi bilo treba uporabljati tudi za kazniva dejanja, **storjena po tem, ko je osumljena ali obdolžena oseba dopolnila 18 let, če se ta kazniva dejanja skupaj kaznujejo in preganjajo, ker so neločljivo povezana s kaznivimi dejanji, za katera velja ta direktiva.**

Or. it

Obrazložitev

Zaradi domneve nedolžnosti ni primerno govoriti o kaznivih dejanjih, „ki jih je storil isti osumljenec ali obdolženec“, ampak o „storjenih kaznivih dejanjih“. Popravek končnega dela upošteva spremembe področja uporabe direktive.

Predlog spremembe 5

Predlog direktive

Uvodna izjava 10

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

(10) Če je oseba v trenutku, ko je osumljena ali obdolžena v kazenskem postopku, starejša od 18 let, **se** države članice **spodbujajo, da uporabijo** procesna jamstva iz te direktive, dokler ta oseba ne

Predlog spremembe

(10) Če je oseba v trenutku, ko je osumljena ali obdolžena v kazenskem postopku, starejša od 18 let, **bi** države članice **morale uporabiti** procesna jamstva iz te direktive, dokler ta oseba ne dopolni **vsaj 21 let, če je bilo kaznivo dejanje**

dopolni 21 let.

storjeno, preden je otrok dopolnil 18 let.

Or. it

Obrazložitev

Navajanje praga 21 let, s katerim se želi upoštevati podaljševanje prehodnega obdobja do odrasle dobe v razvitih državah, se nahaja že v točki 11 Priporočila Odbora ministrov Sveta Evrope v zvezi z novimi načini obravnavanja mladoletniškega prestopništva in vlogo mladoletniškega prava z dne 24. septembra 2003.

Predlog spremembe 6

Predlog direktive Uvodna izjava 11

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

(11) Države članice bi morale določiti starost otrok na podlagi izjav otrok, s preverjanjem njihovega osebnega stanja, preučitvijo dokumentacije in drugih dokazil ter, če takšna dokazila niso na voljo ali so nezadostna, na podlagi zdravniškega pregleda.

Predlog spremembe

(11) Države članice bi morale določiti starost otrok na podlagi izjav otrok, s preverjanjem njihovega osebnega stanja, preučitvijo dokumentacije in drugih dokazil ter, če takšna dokazila niso na voljo ali so nezadostna, na podlagi zdravniškega pregleda. ***Če obstajajo dvomi o mladoletnosti, se le-ta v vsakem primeru domneva.***

Or. it

Predlog spremembe 7

Predlog direktive Uvodna izjava 14

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

(14) Izraz „nosilec starševske odgovornosti“ pomeni vsako osebo, ki ima starševsko odgovornost do otroka, kakor je opredeljeno v Uredbi Sveta (ES) št. 2201/2003²⁶. Starševska odgovornost pomeni vse pravice in dolžnosti v zvezi z osebnostjo ali premoženjem otroka, ki so

Predlog spremembe

(Ne zadeva slovenske različice.)

fizični ali pravni osebi podeljene s sodbo, po samem zakonu ali s pravno veljavnim dogovorom, vključno s pravicami do vzgoje in varstva otroka ter pravicami do približevanja.

---

²⁶ Uredba Sveta (ES) št. 2201/2003 z dne 27. novembra 2003 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v zakonskih sporih in sporih v zvezi s starševsko odgovornostjo (UL L 338, 23.12.2003, str. 1).

Or. it

Obrazložitev

Predlog spremembe zadeva italijansko različico.

Predlog spremembe 8

Predlog direktive Uvodna izjava 15

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

(15) Otroci bi morali imeti pravico, da je nosilec starševske odgovornosti obveščen o ustreznih procesnih pravicah, in sicer ustno **ali** v pisni obliki. Te informacije bi bilo treba zagotoviti nemudoma in tako podrobno, kolikor je to potrebno za zaščito poštenosti postopka in učinkovito uresničevanje pravic otroka do obrambe. Če bi bila obvestitev nosilca starševske odgovornosti o navedenih pravicah v nasprotju s koristmi otroka, bi bilo treba obvestiti drugo ustrezno odraslo osebo.

Predlog spremembe

(15) Otroci bi morali imeti pravico, da je **tudi** nosilec starševske odgovornosti obveščen o ustreznih procesnih pravicah, in sicer ustno **in** v pisni obliki. Te informacije bi bilo treba zagotoviti nemudoma in tako podrobno, kolikor je to potrebno za zaščito poštenosti postopka in učinkovito uresničevanje pravic otroka do obrambe. Če bi bila obvestitev nosilca starševske odgovornosti o navedenih pravicah v nasprotju s koristmi otroka, bi bilo treba obvestiti drugo ustrezno odraslo osebo.

Or. it

Predlog spremembe 9

Predlog direktive Uvodna izjava 16

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

(16) Otroci ne bi smeli imeti pravice, da se odpovedo dostopu do odvetnika, ker ne morejo v celoti razumeti kazenskega postopka in ga spremljati. Zato bi morali biti navzočnost in pomoč odvetnika za otroke obvezni.

Predlog spremembe

(Ne zadeva slovenske različice.)

Or. it

Predlog spremembe 10

Predlog direktive Uvodna izjava 17

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

(17) V nekaterih državah članicah je lahko za nalaganje sankcij, ki ne vključujejo odvzema prostosti, pri razmeroma manjših kršitvah pristojen organ, ki ni državni tožilec ali sodišče, pristojno za kazenske zadeve. To je mogoče na primer pri pogostih prometnih prekrških, ki se lahko ugotovijo med kontrolo prometa. V takšnih primerih bi bilo **nerazumno od pristojnih organov** zahtevati, da **zagotovijo obvezen dostop** do odvetnika. Če zakonodaja države članice določa, da kazen za manjše kršitve naloži takšen organ in bodisi obstaja pravica do pritožbe bodisi je mogoče zadevo drugače predložiti sodišču, pristojnemu za kazenske zadeve, bi **moral** biti **obvezen dostop** do odvetnika **zagotovljen** le v postopkih pred tem sodiščem po vložitvi pritožbe ali predložitvi zadeve. V nekaterih državah članicah lahko postopke v zvezi z otroki vodijo državni tožilci, ki lahko tudi naložijo kazni. V takih postopkih bi moral

Predlog spremembe

(17) V nekaterih državah članicah je lahko za nalaganje sankcij, ki ne vključujejo odvzema prostosti, pri razmeroma manjših kršitvah pristojen organ, ki ni državni tožilec ali sodišče, pristojno za kazenske zadeve. To je mogoče na primer pri pogostih prometnih prekrških, ki se lahko ugotovijo med kontrolo prometa. V takšnih primerih **ni nujno, da** bi bilo **v otrokovem interesu** zahtevati, da **pristojni organi vsilijo neodtujljivo pravico do pomoči** odvetnika. Če zakonodaja države članice določa, da kazen za manjše kršitve naloži takšen organ in bodisi obstaja pravica do pritožbe bodisi je mogoče zadevo drugače predložiti sodišču, pristojnemu za kazenske zadeve, bi **moral** biti **neodtujljiva pravica do pomoči** odvetnika **zagotovljena** le v postopkih pred tem sodiščem po vložitvi pritožbe ali predložitvi zadeve. V nekaterih državah članicah lahko postopke v zvezi z otroki vodijo državni tožilci, ki lahko tudi naložijo kazni. V takih postopkih bi moral

biti otrokom obvezno zagotovljen dostop do odvetnika.

biti otrokom obvezno zagotovljen dostop do odvetnika.

Or. it

Predlog spremembe 11

Predlog direktive Uvodna izjava 18

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

(18) V nekaterih državah članicah za kazniva dejanja veljajo nekatere manjše kršitve, zlasti manjše prometne kršitve, manjše kršitve v zvezi s splošnimi občinskimi predpisi in manjše kršitve javnega reda. *Nesorazmerno* bi bilo zahtevati *od pristojnih organov, naj zagotovijo obvezen dostop do odvetnika v zvezi s takšnimi manjšimi kršitvami. Kadar pravo države članice določa, da se odvzem prostosti ne more naložiti kot kazen za manjše kršitve, bi morala biti* pravica do obveznega dostopa do odvetnika *zato* zagotovljena *le* v postopkih pred sodiščem, ki je pristojno za kazenske zadeve.

Predlog spremembe

(18) V nekaterih državah članicah za kazniva dejanja veljajo nekatere manjše kršitve, zlasti manjše prometne kršitve, manjše kršitve v zvezi s splošnimi občinskimi predpisi in manjše kršitve javnega reda. *V primeru takšnih kaznivih dejanj ni nujno, da bi bilo v otrokovem interesu* zahtevati, da *pristojni organi vsilijo neodtujljivo pravico do pomoči odvetnika*. Pravica do obveznega dostopa do odvetnika *bi morala biti v vsakem primeru* zagotovljena v postopkih pred sodiščem, ki je pristojno za kazenske zadeve.

Or. it

Predlog spremembe 12

Predlog direktive Uvodna izjava 19

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

(19) Otroci, ki so osumljeni ali obdolženi v kazenskem postopku, bi morali imeti pravico do individualne ocene, v okviru katere se opredelijo njihove posebne potrebe glede varstva, izobraževanja, vzgoje in socialnega vključevanja, da se

Predlog spremembe

(19) Otroci, ki so osumljeni ali obdolženi v kazenskem postopku, bi morali imeti pravico do individualne ocene, v okviru katere se opredelijo njihove posebne potrebe glede varstva, izobraževanja, vzgoje in socialnega vključevanja, da se

določi, ali in v kolikšni meri bi bili zanje potrebni posebni ukrepi v času kazenskega postopka, ter da se določi obseg njihove kazenske odgovornosti in ustreznost kazni ali vzgojnega ukrepa zanje.

tako zagotovi, da je vsaka odločitev, sprejeta med postopkom in ob njegovem zaključku, do najvišje stopnje prilagojena posamezniku.

Or. it

Obrazložitev

V predlogu spremembe se domneva, da na koncu postopka sodnik dokaže odgovornost otroka, namen individualne ocene pa mora biti ta, da se v vsaki fazi določi sprejetje najprimernejših ukrepov. Da bi se preprečili nesporazumi in boljše pojasnil splošni namen individualne ocene, je treba spremeniti besedilo uvodne izjave in v njem pojasniti nekatere navedbe v izvornem besedilu uvodne izjave.

Predlog spremembe 13

Predlog direktive Uvodna izjava 20

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

(20) Da bi zagotovili osebno celovitost otroka, ki je prijet ali pridržan, **bi moral** otrok **imeti** dostop do zdravniškega pregleda. Tak zdravniški pregled bi moral opraviti splošni zdravnik.

Predlog spremembe

(20) Da bi zagotovili osebno celovitost otroka, **ocenili njegovo splošno fizično in duševno stanje in ugotovili, ali je sposoben prestati zaslišanje ali druge preiskovalne ukrepe ali ukrepe zbiranja dokazov oziroma morebitne ukrepe, sprejete ali predvidene zoper njega, bi moral imeti otrok**, ki je prijet ali pridržan, **ali, če to zahteva postopek, kateri koli drugi** otrok, ki je **osumljen ali obdolžen**, dostop do zdravniškega pregleda. Tak zdravniški pregled bi moral opraviti splošni zdravnik.

Or. it

Predlog spremembe 14

Predlog direktive Uvodna izjava 21

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

(21) Da **bi zagotovili** zadostno varstvo otrok, ki ne morejo vedno razumeti vsebine **razgovorov, v katerih sodelujejo, ter** da bi se izognili vsakemu izpodbijanju vsebine zaslišanja in s tem njegovi neupravičeni ponovitvi, **bi bilo** treba zaslišanje otrok snemati z avdiovizualnimi sredstvi. To ne vključuje zaslišanja, potrebnega za identifikacijo otroka.

Predlog spremembe

(21) **Zaradi izrazite ranljivosti otrok se zaslišanja lahko dojemajo kot travmatična. Nujno morajo potekati ob prisotnosti odvetnika in po potrebi nosilca starševske odgovornosti ali druge ustrezne odrasle osebe in/ali specializiranih strokovnjakov. Avdiovizualno snemanje zaslišanja je bistveno jamstvo, da zaslišanje poteka na ustrezen način in da se zagotovi** zadostno varstvo otrok, ki ne morejo vedno razumeti vsebine **zaslišanj, ki jih prestajajo**. Da bi se izognili vsakemu izpodbijanju vsebine zaslišanja in s tem njegovi neupravičeni ponovitvi, **je torej** treba zaslišanje otrok snemati z avdiovizualnimi sredstvi. To ne vključuje zaslišanja, potrebnega za identifikacijo otroka.

Or. it

Predlog spremembe 15

Predlog direktive
Uvodna izjava 22

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

(22) Vendar pa bi bilo od pristojnih organov **nesorazmerno** zahtevati, da zagotovijo snemanje z avdiovizualnimi sredstvi v **vseh** primerih. **Upoštevati** bi bilo **treba zapletenost zadeve, resnost domnevnega kaznivega dejanja in predvideno kazen, ki se lahko naloži zanj**. Če je otroku odvzeta prostost pred obsodbo, bi bilo treba vsako zaslišanje otroka snemati z avdiovizualnimi sredstvi.

Predlog spremembe

(22) Vendar pa bi bilo od pristojnih organov **nerazumno** zahtevati, da zagotovijo snemanje z avdiovizualnimi sredstvi **tudi** v primerih, **ko to ne** bi bilo v **višjem interesu otroka**. Če je otroku odvzeta prostost pred obsodbo, bi bilo treba vsako zaslišanje otroka snemati z avdiovizualnimi sredstvi.

Or. it

Obrazložitev

Glede na tehnološki razvoj, ki omogoča preproste in vedno cenejše avdiovizualne posnetke, in ker je to pomembno jamstvo, ni treba uvajati izjem iz razlogov, ki bi bili drugačni od višjega interesa otroka.

Predlog spremembe 16

Predlog direktive Uvodna izjava 25

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

(25) Otroci so v posebej ranljivem položaju, kar zadeva pripor. Zaradi tveganj v zvezi s telesnim, duševnim in socialnim razvojem otrok, ki so neločljivo povezana z odvzemom prostosti, bi si bilo treba posebej prizadevati, da bi se izognili odvzemu prostosti otrokom. Pristojni organi bi morali razmisliti o drugih ukrepih in takšne ukrepe izvesti, kadar je to v korist otroka. To lahko vključuje obveznost javljanja pristojnemu organu, omejitev stikov z določenimi osebami, obveznost terapevtskega zdravljenja ali zdravljenja zasvojenosti in udeležbo pri **izobraževalnih** ukrepih.

Predlog spremembe

(25) Otroci so v posebej ranljivem položaju, kar zadeva pripor. Zaradi tveganj v zvezi s telesnim, duševnim in socialnim razvojem otrok, ki so neločljivo povezana z odvzemom prostosti, bi si bilo treba posebej prizadevati, da bi se izognili odvzemu prostosti otrokom. Pristojni organi bi morali razmisliti o drugih ukrepih in takšne ukrepe izvesti, kadar je to v korist otroka. To lahko vključuje obveznost javljanja pristojnemu organu, omejitev stikov z določenimi osebami, obveznost terapevtskega zdravljenja ali zdravljenja zasvojenosti in udeležbo pri ukrepih **na področju izobraževanja**.

Or. it

Obrazložitev

Če bi se uvedla „obveznost“ sodelovanja pri ukrepih, ki so opredeljeni kot „izobraževalni“, pred dokončno ugotovitvijo odgovornosti otroka, bi to bilo lahko v protislovju z domnevo nedolžnosti.

Predlog spremembe 17

Predlog direktive Uvodna izjava 28

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

(28) Javnost bi morala biti izključena iz postopka sojenja otrokom zaradi varovanja

Predlog spremembe

(28) Javnost bi morala biti izključena iz postopka sojenja otrokom zaradi varovanja

njihove zasebnosti in njihove lažje ponovne vključitve v družbo. V **izjemnih** primerih **lahko sodišče odloči**, da bi **moralo zaslišanje potekati javno, potem ko je upoštevalo koristi** otroka.

njihove zasebnosti in njihove lažje ponovne vključitve v družbo. V **posebnih** primerih **bi moral sodnik imeti možnost**, da **v interesu otroka dovoli obravnavo ob prisotnosti javnosti. Države članice bi morale poskrbeti za zaščito zasebnega življenja** otroka **pred kazenskim postopkom in njegovimi posledicami, tudi v zvezi z morebitnimi kršitvami prek sredstev obveščanja, vključno z internetom, ter za lažjo ponovno vključitev v družbo otroka, ki ga zadeva kazenski postopek, tako da sprejmejo ukrepe za preprečevanje diskriminacije in socialne izključenosti.**

Or. it

Predlog spremembe 18

Predlog direktive

Člen 2 – odstavek 4 a (novo)

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

Predlog spremembe

(4a) Ta direktiva velja za osebe, ki so v trenutku, ko postanejo osumljenci ali obdolženci v kazenskem postopku, že dopolnile 18 let, vendar ne še 21, kaznivo dejanje pa so storile, preden so dopolnile 18 let.

Or. it

Obrazložitev

Navajanje praga 21 let, s katerim se želi upoštevati podaljševanje prehodnega obdobja do odrasle dobe v razvitih državah, se nahaja že v točki 11 Priporočila Odbora ministrov Sveta Evrope v zvezi z novimi načini obravnavanja mladoletniškega prestopništva in vlogo mladoletniškega prava z dne 24. septembra 2003.

Predlog spremembe 19

Predlog direktive Člen 3 – odstavek 1

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

Za namene te direktive izraz „otrok“ pomeni osebo, ki je mlajša od 18 let.

Predlog spremembe

Za namene te direktive:

– izraz „otrok“ pomeni osebo, ki je mlajša od 18 let. **Če tudi po preverjanju ostajajo dvomi o mladoletnosti, se le-ta v vsakem primeru domneva.**

Or. it

Predlog spremembe 20

Predlog direktive Člen 3 – odstavek 1 – alinea 1 a (novo)

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

Predlog spremembe

– izraz „nosilec starševske odgovornosti“ pomeni vsako osebo, ki ima starševsko odgovornost do otroka, kakor je opredeljeno v členu 2(7) Uredbe Sveta (ES) št. 2201/2003.

Or. it

Predlog spremembe 21

Predlog direktive Člen 4 – odstavek 1 – uvodni del

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

Predlog spremembe

1. Države članice zagotovijo, da se v skladu z **Direktivo 2012/13/EU otroke** nemudoma obvesti o **njihovih pravicah**. **Obvesti se jih tudi** o naslednjih pravicah, ki imajo enako področje uporabe kot **Direktiva 2012/13/EU**, in sicer o:

1. Države članice zagotovijo, da se v skladu z **Direktivo 2012/13/EU otroka** nemudoma **pisno in ustno** obvesti o **poteku postopka, na način, ki je primeren za njegovo starost, razvojno stopnjo in umske sposobnosti**, ter o naslednjih

pravica:

Or. it

Predlog spremembe 22

Predlog direktive

Člen 4 – odstavek 1 – točka 2

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

(2) njihovi pravici do odvetnika, kot je določeno v členu 6;

Predlog spremembe

(2) njihovi pravici do **pomoči** odvetnika, kot je določeno v členu 6;

Or. it

Obrazložitev

Sprememba je v skladu s spremembo v členu 6.

Predlog spremembe 23

Predlog direktive

Člen 4 – odstavek 1 – točka 5

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

(5) njihovi pravici do svobode in posebne obravnave v priporu, kot je določeno v členih 10 in 12;

Predlog spremembe

(5) njihovi pravici do svobode in posebne obravnave v **primeru odvzema prostosti in** v priporu, kot je določeno v členih 10 in 12;

Or. it

Obrazložitev

Navedba je v skladu z uvedbo novega odstavka o jamstvih v primeru odvzema prostosti otroka iz člena 12.

Predlog spremembe 24

Predlog direktive

Člen 4 – odstavek 1 – točka 9 a (novo)

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

Predlog spremembe

(9a) njihovi pravici do učinkovitega pravnega sredstva iz člena 19.

Or. it

Obrazložitev

Navedba je skladna z novim členom o učinkovitem pravnem sredstvu in ustreza določbam iz drugih direktiv v svežnju, ki ga predvideva načrt.

Predlog spremembe 25

Predlog direktive Člen 5 – odstavek 1

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

Predlog spremembe

Države članice zagotovijo, da nosilec starševske odgovornosti do otroka ali, če bi bilo to v nasprotju s koristmi otroka, druga ustrežna odrasla oseba, dobi informacije, ki jih otrok prejme v skladu s členom 4.

Države članice zagotovijo, da nosilec starševske odgovornosti do otroka ali, če bi bilo to **nemogoče ali** v nasprotju s koristmi otroka, druga ustrežna odrasla oseba, **ki jo imenuje otrok in odobri pristojni organ, oziroma, če otrok nikogar ne imenuje, oseba, ki jo imenuje pristojni organ in se otrok s tem strinja, v čim krajšem možnem času** dobi informacije, ki jih otrok prejme v skladu s členom 4.

Or. it

Obrazložitev

Glede na to, kako pomembna je vloga druge ustrežne odrasle osebe, če se ne moremo obrniti na nosilca starševske odgovornosti, je ustrezno natančneje določiti, kako za namene tega člena in celotne direktive, ki na drugih mestih uporabi isti izraz, tako drugo ustrežno odraslo osebo izberemo. Tudi v drugih primerih se bo treba sklicevati na splošno pravilo iz tega člena.

Predlog spremembe 26

Predlog direktive Člen 6 – naslov

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

Pravica do **obveznega dostopa do**
odvetnika

Predlog spremembe

Neodtujljiva pravica do **pomoči** odvetnika

Or. it

Obrazložitev

Namen predlaganega besedila je pojasniti, da mora odvetnik imeti možnost, da otroku med postopkom stoji ob strani in mu pomaga in ne le, da mu nudi podporo zunaj postopka.

Predlog spremembe 27

Predlog direktive Člen 6 – odstavek 1

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

1. Države članice zagotovijo, da otrokom **ves čas kazenskega** postopka pomaga odvetnik **v skladu z Direktivo 2013/48/EU**. Pravici do **dostopa do** odvetnika se ni mogoče odpovedati.

Predlog spremembe

1. Države članice zagotovijo, da otrokom **v vseh fazah** postopka pomaga odvetnik. Pravici do **pomoči** odvetnika se ni mogoče odpovedati.

Or. it

Obrazložitev

Namen predlaganega besedila je pojasniti, da mora odvetnik imeti možnost, da otroku med celotnim postopkom stoji ob strani in mu pomaga in ne le, da mu nudi podporo zunaj postopka.

Predlog spremembe 28

Predlog direktive Člen 7 – odstavek 2

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

2. V ta namen se vsakega otroka individualno oceni. Pri tem se zlasti upoštevajo osebnost in zrelost otroka ter **njegovo** premoženjsko stanje in **socialne** razmere.

Predlog spremembe

2. V ta namen se vsakega otroka individualno oceni. Pri tem se zlasti upoštevajo osebnost in zrelost otroka ter **njegove družinske in socialne razmere**, premoženjsko stanje in razmere **v okolici**. **Posebno pozornost je treba posvetiti bolj ranljivim otrokom.**

Or. it

Obrazložitev

Tudi v Smernicah Odbora ministrov Sveta Evrope za otrokom prijazno pravosodje najdemo sklicevanje na pojem bolj ranljivih otrok.

Predlog spremembe 29

Predlog direktive
Člen 7 – odstavek 3

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

3. Individualna ocena se izvede na ustrezni stopnji postopka **in** najpozneje pred vložitvijo obtožnega akta.

Predlog spremembe

3. Individualna ocena se izvede na **najzgodnejši** ustrezni stopnji postopka, najpozneje pred vložitvijo obtožnega akta **ali sprejetjem ukrepov, s katerimi se omeji prostost, razen v primeri, ko to ni možno.**

Or. it

Obrazložitev

Glede na pomembnost individualne ocene za tek celotnega postopka je primerno pojasniti, da se mora opraviti v začetni fazi postopka. Če je to nemogoče storiti pred omejitvijo prostosti, je to treba storiti nemudoma zatem.

Predlog spremembe 30

Predlog direktive
Člen 7 – odstavek 4

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

4. Obseg in podrobnosti individualne ocene se lahko razlikujejo glede na okoliščine zadeve, **resnost domnevne kršitve in kazen, ki se bo otroku naložila, če bo spoznan za krivega domnevnega kaznivega dejanja, ne glede na to, ali so organi države članice otroka že pred tem obravnavali v okviru kazenskega postopka.**

Predlog spremembe

4. Obseg in podrobnosti individualne ocene se lahko razlikujejo glede na okoliščine zadeve **in ob upoštevanju koristi** otroka.

Pri oceni je treba odkriti in zabeležiti vse informacije o individualnih značilnostih in stanju otroka, ki bi lahko bile pristojnim organom koristne za:

a) ugotovitev, ali bi za otroka v postopku morali veljati posebni ukrepi;

b) oceno ustreznosti in učinkovitosti morebitnih varnostnih ukrepov;

c) sprejetje ukrepov v njihovi pristojnosti ob koncu postopka.

Or. it

Obrazložitev

Namen novega besedila je natančneje opredeliti cilje in vsebino individualne ocene, pri kateri je treba odkriti in zabeležiti vse sestavine, ki so potrebne zato, da se ustrezno zavaruje in upošteva interes otroka pri vseh odločitvah, ki jih bo moral pristojni organ sprejeti med postopkom.

Predlog spremembe 31

**Predlog direktive
Člen 7 – odstavek 5**

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

5. Individualne ocene se izvajajo ob tesnem sodelovanju otroka.

Predlog spremembe

5. Individualne ocene se izvajajo ob tesnem sodelovanju otroka. **Opravi jo usposobljeno osebje s pomočjo multidisciplinarnega pristopa in po potrebi ob vključitvi nosilca starševske odgovornosti ali druge ustrezne osebe**

ter/ali specializiranih strokovnjakov.

Or. it

Obrazložitev

Namen te pojasnitve je bolje opredeliti, kako se lahko v posameznih primerih opravi individualna ocena, ob upoštevanju ciljev iz prejšnjega odstavka.

Predlog spremembe 32

Predlog direktive
Člen 7 – odstavek 7

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

7. Države članice lahko odstopijo od obveznosti *iz odstavka 1*, če *ni sorazmerno izvesti individualne ocene, pri čemer upoštevajo okoliščine zadeve in dejstvo, ali so organi države članice otroka že pred tem obravnavali v okviru kazenskega postopka.*

Predlog spremembe

7. Države članice lahko odstopijo od obveznosti *izvedbe individualne ocene ali od obveznosti, da se ta ocena izvede ob tesnem sodelovanju otroka, če tak odstop upravičujejo okoliščine primera in če je to v skladu z interesi otroka.*

Or. it

Obrazložitev

Ob upoštevanju ciljev in pomembnosti individualne ocene ni primerno omogočiti odstopov, ki ne služijo koristim otroka oziroma nisi v skladu z njimi.

Predlog spremembe 33

Predlog direktive
Člen 8 – odstavek 1

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

1. Države članice otroku v primeru odvzema prostosti zagotovijo dostop do zdravniškega pregleda, zlasti zaradi ocenjevanja njegovega splošnega duševnega in fizičnega stanja, da se določi sposobnost otroka glede soočenja z zaslišanjem, drugimi preiskovalnimi ukrepi

Predlog spremembe

1. Države članice otroku v primeru odvzema prostosti *ali ko je to potrebno za namene postopka nemudoma* zagotovijo dostop do zdravniškega pregleda, zlasti zaradi ocenjevanja njegovega splošnega duševnega in fizičnega stanja, da se določi sposobnost otroka glede soočenja z

ali ukrepi zbiranja dokazov oziroma kakršnimi koli ukrepi, ki so sprejeti ali predvideni zoper njega.

zaslišanjem, drugimi preiskovalnimi ukrepi ali ukrepi zbiranja dokazov oziroma kakršnimi koli ukrepi, ki so sprejeti ali predvideni zoper njega.

Or. it

Predlog spremembe 34

Predlog direktive Člen 8 – odstavek 3

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

3. Ugotovitve zdravniškega pregleda se pisno zabeležijo.

Predlog spremembe

3. Ugotovitve zdravniškega pregleda se pisno zabeležijo ***ter se posledično brez odlašanja sprejmejo ukrepi, ki so potrebni za zaščito fizičnega in psihološkega zdravja otroka.***

Or. it

Predlog spremembe 35

Predlog direktive Člen 9 – odstavek 1

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

1. Države članice za vsako zaslišanje otrok, ki ga opravi policija, organ kazenskega pregona ali sodni organ ***pred vložitvijo obtožnega akta***, zagotovijo snemanje z avdiovizualnimi sredstvi, razen če ***je to nesorazmerno glede na zapletenost zadeve, resnost domnevnega kaznivega dejanja in morebitno kazen, ki se lahko naloži.***

Predlog spremembe

1. Države članice za vsako zaslišanje otrok, ki ga opravi policija, organ kazenskega pregona ali sodni organ, zagotovijo snemanje z avdiovizualnimi sredstvi, razen če ***bi bilo to v nasprotju s koristmi otroka.***

Or. it

Obrazložitev

Ob upoštevanju tehnološkega razvoja, ki omogoča izjemno enostavno in vse cenejše avdiovizualno snemanje, in pomembnosti te varovalke, se ne zdi primerno dovoliti drugih odstopanj od tega načela kot so koristi otroka.

Predlog spremembe 36

Predlog direktive

Člen 11 – odstavek 2 – točka d

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

Predlog spremembe

(d) udeležba na terapevtskem zdravljenju ali zdravljenju zasvojenosti;

(Ne zadeva slovenske različice.)

Or. it

Predlog spremembe 37

Predlog direktive

Člen 11 – odstavek 2 – točka e

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

Predlog spremembe

(e) sodelovanje v *izobraževalnih* ukrepih.

(Ne zadeva slovenske različice.)

Or. it

Obrazložitev

Ne zadeva slovenske različice.

Predlog spremembe 38

Predlog direktive

Člen 12 – odstavek -1 (novo)

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

Predlog spremembe

-1. Države članice poskrbijo, da se prijetje otroka izvrši na način in ob jamstvih, ki ustrezajo starosti in stopnji zrelosti otroka, in zagotovijo, da lahko otroka, ki mu je

bila odvzeta prostost, nemudoma obišče nosilec starševske odgovornosti ali druga ustrežna odrasla oseba v smislu člena 5.

Or. it

Obrazložitev

Prijetje je ob zaslišanju trenutek, ki zna biti najbolj travmatski za otroka. Zato je treba določiti minimalno jedro pravic, tudi ob upoštevanju Smernice Odbora ministrov Sveta Evrope za otrokom prijazno pravosodje.

Predlog spremembe 39

Predlog direktive Člen 12 – odstavek 1

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

1. Države članice zagotovijo, da so otroci pridržani ločeno od odraslih, razen če se presodi, da je v korist otroka, če se tega ne stori. ***Ko pridržani otrok dopolni 18 let, države članice zagotovijo možnost, da je še naprej pridržan ločeno od odraslih, kadar je to upravičeno, in sicer ob upoštevanju osebnih okoliščin pridržane osebe.***

Predlog spremembe

1. Države članice zagotovijo, da so otroci pridržani ločeno od odraslih, ***ter da ima pridržani otrok možnost, ko dopolni 18 let, da je še naprej pridržan ločeno od odraslih,*** razen če se presodi, da je v korist otroka, če se tega ne stori.

Or. it

Predlog spremembe 40

Predlog direktive Člen 12 – odstavek 2 – točka a

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

(a) zagotovijo in ohranijo zdravje in fizični razvoj otroka;

Predlog spremembe

(a) zagotovijo in ohranijo zdravje in fizični ***ter duševni*** razvoj otroka;

Or. it

Predlog spremembe 41

Predlog direktive

Člen 12 – odstavek 2 – točka a a (novo)

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

Predlog spremembe

(a a) zaščitijo dostojanstvo in identiteto otroka,

Or. it

Predlog spremembe 42

Predlog direktive

Člen 12 – odstavek 2 a (novo)

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

Predlog spremembe

2 a. Države članice zagotovijo, da imajo pridržani otrok, njegov odvetnik in nosilec starševske odgovornosti ali druga ustrežna odrasla oseba na voljo učinkovite možnosti za pritožbo ter vložitev pravnih sredstev. Poleg tega države članice zagotovijo občasne neodvisne inšpekcijske preglede, s pomočjo katerih bi se preverjala stanje objektov in ustreznost ravnanja z zaprtimi osebami in na podlagi katerih bi se nato sprejeli ustrezni ukrepi.

Or. it

Obrazložitev

Da bi zagotovili, da stanje v zavodih in ravnanje s pridržanimi osebami ustrežata in sta v skladu z zahtevami v zvezi s temeljnimi pravicami, ki so določene tudi na evropski ravni, je primerno, da države zagotovijo učinkovite možnosti pritožbe in vlaganja pravnih sredstev ter da zagotovijo občasne neodvisne inšpekcijske preglede teh zavodov.

Predlog spremembe 43

Predlog direktive Člen 15 – odstavek 1

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

Države članice zagotovijo, da ima nosilec starševske odgovornosti ali druga ustrežna odrasla oseba, kot je opredeljeno v členu 5, dostop do sodnih obravnav v zvezi z otrokom.

Predlog spremembe

Države članice zagotovijo, da ima nosilec starševske odgovornosti ali druga ustrežna odrasla oseba, kot je opredeljeno v členu 5, dostop do sodnih obravnav v zvezi z otrokom ***in da lahko po potrebi prisostvuje drugim fazam postopka, v katerih je prisoten otrok, razen če bi to nasprotovalo koristim otroka.***

Or. it

Obrazložitev

Glede na to, kako je lahko za otroka pomembna prisotnost nosilca starševske odgovornosti ali druge odrasle osebe, bi morale države članice v interesu otroka dati to možnost, če ni razlogov, ki temu nasprotujejo. Prisotnost nosilca starševske odgovornosti ni le pravica, temveč je načeloma tudi dolžnost iz točke 10 priporočila Odbora ministrov Sveta Evrope z dne 24. septembra 2003.

Predlog spremembe 44

Predlog direktive Člen 16 – naslov

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

Pravica otroka do osebne navzočnosti na sojenju, na katerem se presoja vprašanje njegove krivde

Predlog spremembe

Pravica otroka do ***sodelovanja*** na sojenju, na katerem se presoja vprašanje njegove krivde

Or. it

Obrazložitev

S predlogom spremembe se želi poudariti pomembnost popolnega in zavestnega sodelovanja otroka na sojenju in ne le njegove navzočnosti.

Predlog spremembe 45

Predlog direktive Člen 16 – odstavek 1

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

1. Države članice zagotovijo, da so otroci navzoči na sojenju.

Predlog spremembe

1. Države članice zagotovijo, da **lahko otrok sodeluje** na sojenju **in sprejmejo vse ustrezne ukrepe za to, da bo tako sodelovanje dejavno, vključno z možnostjo otroka, da se ga zasliši in da izrazi svoje mnenje.**

Or. it

Obrazložitev

S predlogom spremembe se želi poudariti pomembnost popolnega in zavestnega dejavnega sodelovanja otroka na sojenju in ne le njegove navzočnosti. Pravica otroka do zaslišanja v kateremkoli sodnem ali upravnem postopku v zvezi z njim, bodisi neposredno bodisi preko zastopnika, na način, ki je v skladu s procesnimi pravili notranje zakonodaje, je določena v členu 12 Konvencije generalne skupščine Združenih narodov o otrokovih pravicah z dne 20.11.1989, pa tudi v Smernicah Odbora ministrov Sveta Evrope ter v členu 24 Listine.

Predlog spremembe 46

Predlog direktive Člen 18 – odstavek 1

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

Države članice zagotovijo, da nacionalna zakonodaja v zvezi z brezplačno pravno pomočjo zagotavlja učinkovito uresničevanje pravice do dostopa do odvetnika, kot je določeno v členu 6.

Predlog spremembe

Države članice zagotovijo, da nacionalna zakonodaja v zvezi z brezplačno pravno pomočjo zagotavlja učinkovito uresničevanje pravice do **pomoči** odvetnika, kot je določeno v členu 6.

Or. it

Obrazložitev

Sprememba je v skladu s spremembo v členu 6.

Predlog spremembe 47

Predlog direktive
Člen 18 a (novo)

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

Predlog spremembe

Člen 18a

Pravna sredstva

Države članice osumljenim ali obdolženim osebam v kazenskem postopku in zahtevanim osebam v postopkih na podlagi evropskega naloga za prijetje zagotovijo učinkovito pravno sredstvo na podlagi nacionalnega prava v primeru kršitve njihovih pravic iz te direktive.

Or. it

Obrazložitev

Določba je v celoti v skladu z določbo iz člena 12 Direktive 2013/48/EU z dne 22. oktobra 2013 o pravici do dostopa do odvetnika v kazenskem postopku in v postopkih na podlagi evropskega naloga za prijetje ter pravici do obvestitve tretje osebe ob odvzemu prostosti in do komunikacije s tretjimi osebami in konzularnimi organi med odvzemom prostosti. Zaradi učinkovitosti in skladnosti je treba to besedilo vključiti tudi v to direktivo.

OBRAZLOŽITEV

Predlog direktive o procesnih jamstvih za otroke, ki so osumljeni ali obdolženi v kazenskem postopku je skupaj z nekaterimi že sprejetimi ukrepi¹ in drugimi, ki se sedaj obravnavajo², del načrta krepitev procesnih pravic osumljenih ali obtoženih oseb v kazenskih postopkih, ki ga je Svet sprejel 30. novembra 2013³.

V stockholmskem programu je bila poudarjena pomembnost pravic posameznikov v kazenskem postopku. Potreba, da se s pomočjo minimalnih skupnih pravil vsem osebam, mlajšim od 18 let, zagotovi dejansko in dovolj enotno izvrševanje pravice do pravičnega sojenja v vseh fazah postopka, je povezana s ciljem spodbujanja vzajemnega priznavanja sodb in sodnih odločb na področju kazenskega prava ter z zagotavljanjem pravičnega delovanja evropskega območja pravice.

Po drugi strani pa je ta predlog direktive del agende EU za otrokove pravice⁴ ter je njegov cilj spodbujati pravice otrok tudi ob upoštevanju drugih instrumentov, zlasti Smernic Odbora ministrov Sveta Evrope za otrokom prijazno pravosodje⁵, saj ti instrumenti niso tako pravno obvezujoči kot zakonodaja Unije in se torej v njih določena jamstva ne izvršujejo popolno in enotno v državah članicah.

Evropska komisija ocenjuje, da je vsako leto več kot milijon otrok udeleženih v kazenskih postopkih v EU, kar predstavlja 12 % oseb v kazenskih postopkih na tem ozemlju. Poleg samega števila so zaskrbljujoče tudi velike razlike med državami članicami glede obravnave otrok, ki so udeleženi v kazenskem postopku. Raziskave na evropski ravni kažejo, da v tem trenutku pravice otrok v Uniji v različnih fazah postopka niso zagotovljene v zadostni meri, številne pa so tudi obsodbe držav pred Evropskim sodiščem za človekove pravice.

Kljub številnim mednarodnim aktom ni zakonske opredelitve temeljnih sestavin „pravičnega sojenja otrokom“, sodna praksa pa si mora utreti pot v nepopolnem in razdrobljenem pravnem okviru.

V tem trenutku obstajajo posebni tožilski organi za otroke le v šestih državah članicah (Belgija, Češka republika, Grčija, Italija, Luksemburg in Republika Slovaška), v devetih

---

¹ Že sprejeti ukrepi Direktiva 2010/64/EU z dne 20. oktobra 2010 o pravici do tolmačenja in prevajanja v kazenskih postopkih; Direktiva 2012/13/EU z dne 22. maja 2012 o pravici do obveščeniosti v kazenskem postopku; Direktiva 2013/48/EU z dne 22. oktobra 2013 o pravici do dostopa do odvetnika v kazenskem postopku in v postopkih na podlagi evropskega naloga za prijetje ter pravici do obvestitve tretje osebe ob odvzemu prostosti in do komunikacije s tretjimi osebami in konzularnimi organi med odvzgom prostosti; Priporočilo z dne 27. novembra 2013 o procesnih jamstvih za ranljive osebe, osumljene ali obdolžene v kazenskem postopku; priporočilo z dne 27. novembra 2013 o pravici do brezplačne pravne pomoči.

² Med temi sta predlog direktive o okreptvi nekaterih vidikov domneve nedolžnosti in pravice do navzočnosti na sojenju v kazenskem postopku z dne 27. novembra 2013 in predlog direktive o začasni brezplačni pravni pomoči za osumljene ali obdolžene osebe, ki jim je bila odvzeta prostost, ter osebe v postopkih na podlagi evropskega naloga za prijetje z dne 27. novembra 2013.

³ Resolucija Sveta z dne 30. novembra 2009 o načrtu za krepitev procesnih pravic osumljenih ali obtoženih oseb v kazenskih postopkih.

⁴ Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij z dne 15. februarja 2011.

⁵ Smernice Odbora ministrov Sveta Evrope za otrokom prijazno pravosodje, ki jih je Odbor ministrov Sveta Evrope sprejel 17. novembra 2010.

državah pa ni niti specializiranih sodišč; le v 12 državah članicah je predvideno posebno obvezno usposabljanje za sodnike in odvetnike, ki prihajajo v stik z otroki. V nekaterih državah ni zagotovljena prisotnost odvetnika; v drugih je prisotnost odvetnika možna le na sodišču, ne pa tudi na policijski postaji; spet v drugih je to stvar odločitve pristojnega sodnika. Iz tega izhaja, da danes številnim otrokom v EU ni priznana temeljna pravica do pomoči odvetnika.

V take razmere posega predlog direktive Komisije, katerega namen je opredeliti ozek, a bistven krog pravic otrok, ki so osumljeni ali obdolženi v kazenskem postopku (ali ki so v postopku na podlagi evropskega naloga za prijete), prek strukturiranega korpusa medsebojno povezanih minimalnih določb, ki so prilagojene posebnim potrebam otrok v celotnem postopku.

Poročevalka soglaša z duhom in splošnim pristopom predloga ter z bistveno vsebino, od katere se ji zdi še posebno pomembno naslednje: neodtujljiva pravica do pomoči odvetnika, ki je tesno povezana s pravico do brezplačne pravne pomoči; pravica do individualne ocene; način vodenja zaslišanja; določba o sodelovanju otroka v postopku; določba o obveznosti, da se sodniki, organi pregona in izvrševanja kazenskih sankcij, odvetniki in drugi, ki obravnavajo otroke, za to posebej usposobijo; določbe o odvzemu prostosti, na podlagi katerih bi bil pripor izrečen le kot ukrep *extrema ratio*, če je nemogoče poseči po drugih varnostnih ukrepih, in v vsakem primeru ob zagotovitvi, da so otroci pridržani ločeno od odraslih, razen če je njihovem posamičnem primeru primerno, da se postopa drugače.

Poročevalka predlaga nekatere predloge sprememb, katerih skoraj izključni namen je razširitev, okrepitev ali nadaljnja pojasnitev določb o različnih pravicah, ki so navedene v predlogu Komisije.

Edina dopolnitev seznama je uvedba novega člena o pravnih sredstvih v primeru kršitve pravic, določenih v tej direktivi, in novega odstavka na začetku člena 12 (o pravici do posebne obravnave v primeru odvzema prostosti), da se določijo minimalna jamstva, med katerimi je pravica, da otroka obišče nosilec starševske odgovornosti ali druga ustrezná odrasla oseba, v primeru odvzema prostosti otroku, ki ni določena v predlogu Komisije.

Med predlogi o „razširitvi“ pravic je zlasti splošni predlog o področju uporabe celotne direktive, za katero se meni, da jo je treba razširiti na otroke, ki so dopolnili 18 let, a ne še 21, če je bilo kaznivo dejanje storjeno pred dopolnitvijo 18. leta.

Različni predlogi za razširitev ali krepitev zadevajo posamezne pravice. Glede izjem pa se je zdelo primerno predvideti, da so lahko utemeljene na podlagi ocene interesa posameznega otroka, ne pa na podlagi drugih, bolj nejasnih elementov (ali preveč natančno določenih in togih), predvsem pa nepovezanih z duhom jamstev.

V primerih, ko je bilo treba predlagati pojasnila v zvezi s pravili, ki jih predlaga Komisija, imamo na voljo člen 5, kjer so dodana navodila o tem, kako določiti „drugo ustrezná odraslo osebo“, če se ni možno opreti na nosilca starševske odgovornosti, in člen 7, kjer je natančneje pojasnjen glavni namen individualne ocene.

V zvezi s tem je bilo največ pozornosti namenjeno zahtevi, da priznavanje posebnih jamstev zaradi mladoletnosti in ranljivosti osumljenca ali obdolženca ne povzroči izkrivljanj funkcije in strukture kazenskega postopka, ki mora omogočiti, da sodišče objektivno in nepristransko preveri kazensko odgovornost za določeno kaznivo dejanje.